

UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

**GYVYBĖS DRAUDIMO UAB „BONUM
PUBLICUM“**

Tarpinės finansinės ataskaitos
2017 m. rugsėjo 30 d.

UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

	2017.09.30	2016.09.30
Draudimo įmokų pajamos	4.685.388	4.469.859
Draudimo įmokos, perduotos perdraudikams	-25.602	-22.642
Grynosios draudimo įmokų pajamos	4.659.786	4.447.217
Terminuotųjų indėlių palūkanos	4.533	3.739
Grynasis realizuotas pelnas (nuostolis) dėl finansinio turto	-31.584	-38.816
Grynasis tikrosios vertės pelnas (nuostoliai) dėl finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	687.268	1.302.165
Kitos veiklos pajamos	15.898	13.965
Grynosios veiklos pajamos	5.335.901	5.728.270
Draudimo įsipareigojimų pasikeitimas	-924.289	-2.252.368
Draudimo išmokos ir išmokų koregavimo sąnaudos	-2.235.626	-1.623.368
Grynosios draudimo išmokų sąnaudos	-3.159.915	-3.875.736
Draudimo ir investicijų sutarčių sudarymo sąnaudos	-587.048	-585.474
Rinkodaros ir administracinės sąnaudos	-673.489	-607.887
Turto valdymo sąnaudos	-121.369	-105.307
Sąnaudos	-4.541.821	-5.174.404
Pagrindinės veiklos rezultatai	794.080	553.866
Finansinės veiklos pajamos (sąnaudos)	-	12
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	794.080	553.878
Pelno mokestis	-	-14.754
Grynasis pelnas (nuostoliai)	794.080	539.124
Kitos bendrosios pajamos	-	-
Bendrųjų pajamų iš viso	794.080	539.124
Laikotarpio bendrosios pajamos (nuostoliai), tenkančios Įmonės akcininkui	794.080	539.124

R. Vasilienė-Vasiliauskienė
Direktorė

I. Deveikienė
Vyr. buhalterė

I. Kriaučiūnienė
Vyriausioji aktuarė

UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA

	2017.09.30	2016.12.31
Turtas		
Ilgalaikis materialusis turtas	112.224	81.066
Nematerialusis turtas, įskaitant nematerialųjį draudimo turą	692.246	755.072
Finansinis turtas, vertinamas tikraja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais:		
Skolos vertybiniai popieriai	13.439.063	14.126.500
Nuosavybės vertybiniai popieriai	17.483.691	17.197.394
Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino:		
Skolos vertybiniai popieriai		
Paskolos ir gautinos sumos, įskaitant draudimo gautinas sumas	682.832	664.873
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	5.148	5.148
Perdraudimo turtas	25.652	27.935
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2.280.397	1.039.828
Iš viso turto	<u>34.721.253</u>	<u>33.897.816</u>
Nuosavas kapitalas		
Paprastosios akcijos	4.057.576	4.057.576
Privalomasis rezervas	386.178	279.953
Nepaskirstytasis pelnas	<u>3.425.421</u>	<u>3.537.566</u>
Iš viso nuosavo kapitalo	<u>7.869.175</u>	<u>7.875.095</u>
Įsipareigojimai		
Draudimo įsipareigojimai	26.390.904	25.515.118
Finansiniai įsipareigojimai: investicijų sutartys, vertinamos tikraja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	144.537	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	316.637	472.508
Pelno mokesčio įsipareigojimai	-	<u>35.095</u>
Iš viso įsipareigojimų	<u>26.852.078</u>	<u>26.022.721</u>
Iš viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų	<u>34.721.253</u>	<u>33.897.816</u>

R. Vasilienė-Vasiliauskiene
Direktorė

I. Deveikienė
Vyriausioji buhalterė

I. Kriaučiūnienė
Vyriausioji aktuarė

UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

Priskirtinas Įmonės akcininkams

	Įstatinis kapitalas	Privalomasis rezervas	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso
Likutis 2015.12.31	4.057.576	279.953	1.413.070	5.750.599
Bendrųjų pajamų ataskaitoje nepripažintas pelnas			1	1
Grynasis pelnas (nuostolis) ir bendrosios pajamos			539.124	539.124
Likutis 2016.09.30	4.057.576	279.953	1.952.195	6.289.724
Grynasis pelnas (nuostolis) ir bendrosios pajamos			1.585.371	1.585.371
Likutis 2016.12.31	4.057.576	279.953	3.537.566	7.875.095
Grynasis pelnas (nuostolis) ir bendrosios pajamos			794.080	794.080
Dividendai			-800.000	-800.000
Sudaryti rezervai		106.225	-106.225	-
Likutis 2017.09.30	4.057.576	386.178	3.425.421	7.869.175

R. Vasilienė-Vasiliauskienė
Direktorė

I. Deveikienė
Vyriausioji buhalterė

I. Kriaučiūnienė
Vyriausioji aktuarė

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

	2017.09.30	2016.09.30
Pagrindinės veiklos pinigų srautai		
Gautos draudimo įmokos	4.824.423	4.437.142
Sumokėtos draudimo išmokos	-2.282.343	-1.632.240
Sumos, sumokėtos už perduotą perdraudimą	-28.223	-23.473
Sumokėtos veiklos sąnaudos	-1.559.381	-1.388.488
Kitos pajamos	29.618	26.548
Vertybinių popierių ir terminuotų indėlių įsigijimas	-9.859.366	-8.938.111
Vertybinių popierių ir terminuotų indėlių perleidimo pajamos	10.593.195	7.166.723
Gautos palūkanos	373.372	450.545
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	2.091.295	98.646
Finansinės veiklos pinigų srautai		
Išmokėti dividendai Įmonės akcininkams	-800.000	-
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų sumažėjimas		
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	1.039.828	483.356
Teigiama/(neigiama) valiutų kursų svyravimų įtaka gryniesiems pinigams ir jų ekvivalentams	-50.726	-2.691
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	2.280.397	579.311

R. Vasilienė-Vasiliauskienė
Direktorė

I. Deveikienė
Vyriausioji buhalterė

I. Kriaučiūnienė
Vyriausioji aktuarė

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. BENDRA INFORMACIJA

Gyvybės draudimo UAB „Bonum Publicum“ (toliau - „Įmonė“) buvo įkurta ir pradėjo veiklą 2000 m. rugpjūčio 31 d. Pagrindinė Įmonės buveinė yra Laisvės per. 3, Vilniuje, Įmonės kodas 110081788, Lietuvoje. Įmonė vykdo šias gyvybės draudimo rūšis:

- Universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu;
- Vaikų saugios ateities draudimas;
- Pensijų programa;
- Gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma;
- Gyvybės rizikos draudimas;
- Esu saugus;
- Saugi šeima;
- Gyvybės kaupiamasis draudimas;
- Gyvybės kaupiamasis draudimas išgyvenimo atveju;
- Studijų draudimas;
- Pensijų draudimas;
- Pensijų anuitetų draudimas.

2017 m. ir 2016 m. rugsėjo 30 d. visos Įmonės akcijos priklausė AB Šiaulių Bankas, kurio akcijos yra listinguojamos NASDAQ vertybinių popierių biržos Baltijos Oficialiajame prekybos sąraše. Įmonės vadovaujanti patronuojanti įmonė įsikūrusi Šiauliuose, Lietuvoje.

Įmonė filialų, dukterinių ir asocijuotų įmonių neturėjo.

2017 m. rugsėjo 30 d. Įmonėje dirbo 38 darbuotojai (2016 m. rugsėjo 30 d. – 34).

Įmonės finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

2. PAGRINDINIŲ APSKAITOS PRINCIPŲ APIBENDRINIMAS

Toliau aprašyti pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis parengtos šios finansinės ataskaitos. Šie principai nuosekliai taikomi visiems pateiktiems metų laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

Šias finansines ataskaitas patvirtino Direktorė, Vyriausioji buhalterė ir Vyriausioji aktuarė. Įmonės akcininkai turi įstatymų nustatytą teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba jų nepatvirtinti ir reikalauti, kad vadovybė parengtų naują finansinių ataskaitų rinkinį.

2.1. FINANSINIŲ ATASKAITŲ PARENGIMO PAGRINDAS

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus Europos Sąjungoje (toliau – TFAS). Įmonė pradėjo taikyti TFAS pagal 1-ąjį TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmąjį kartą“, patvirtintą Europos Sąjungoje. TFAS taikymo pradžios data – 2015 m. sausio 1 d. Vadovaudamasi TFAS, Įmonė:

- pateikė palyginamojo laikotarpio finansinę informaciją;
- taikė tuos pačius apskaitos principus visais pateiktais laikotarpiais;
- retrospektyviai taikė visus 2016 m. gruodžio 31 d. galiojusius TFAS taip, kaip to reikalaujama; ir
- taikė tam tikras pasirenkamas lengvatas ir tam tikras privalomas išimtis, numatytas pirmąjį kartą TFAS taikantiems ūkio subjektams.

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis įsigijimo vertės principu, išskyrus tam tikrą finansinį turtą kuris yra apskaitomas tikrąja verte.

Visos sumos finansinėse ataskaitose, įskaitant aiškinamojo rašto pastabose atskleistas sumas, nurodytos eurai (EUR), jeigu nenumatyta kitaip.

2.2. SANDORIAI UŽSIENIO VALIUTA

(a) Funkcinė ir pateikimo valiuta

Visos sumos Įmonės finansinėse ataskaitose yra įvertintos pirminės ekonominės aplinkos, kurioje Įmonė vykdo veiklą, valiuta (toliau – funkcinė valiuta). Finansinėse ataskaitose sumos parodytos eurai (EUR), kuri yra Įmonės funkcinė ir pateikimo valiuta.

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

(b) Sandoriai ir likučiai

Sandoriai užsienio valiuta perskaičiuojami į funkcinę valiutą naudojant valiutų kursus, galiojančius sandorių atlikimo dieną. Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, atsirandantys vykdant atsiskaitymus, susijusius su šiais sandoriais, bei perskaičiuojant užsienio valiuta išreikštus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius pagal metų pabaigoje galiojančius kursus, apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, susiję su pinigais ir pinigų ekvivalentais, apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitos „finansinės veiklos pajamų arba sąnaudų“ straipsnyje. Visas kitas valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitos „kitų veiklos pajamų“ arba „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje.

Valiutų perskaičiavimo skirtumai, susiję su finansiniu turtu ir įsipareigojimais, vertinamais tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, yra apskaitomi kaip dalis pelno ar nuostolių dėl tikrosios vertės pasikeitimo.

2.3. ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

Ilgalaikis materialusis turtas – tai turtas, kurį Įmonė valdo ir kontroliuoja, iš kurio tikisi gauti ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais, kuris bus naudojamas ilgiau nei vienerius metus Įmonės paslaugų teikimui ar administraciniam tikslams (ne investicijoms), kurio įsigijimo savikainą galima patikimai nustatyti ir kuri yra ne mažesnė nei 115,85 Eur.

Ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nusidėvėjimas yra skaičiuojamas per įvertintus naudingo tarnavimo laikotarpius, taikant tiesiogiai proporcingą metodą, nusidėvėjimo sąnaudos yra apskaitomos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje. Kiekvienų metų pabaigoje Įmonė peržiūri ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpius, likutinę vertę ir nusidėvėjimo metodą ir įvertinimo pasikeitimo įtaką, jei tokia yra, pripažįsta perspektyviai. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpiai yra tokie:

Transporto priemonės	6 metai
Biuro įranga	3 - 6 metai

Remonto išlaidos yra pridedamos prie apskaitinės turto vertės, jei yra tikėtina, kad Įmonė gaus ateityje ekonominę naudą iš šių išlaidų, ir jei jas galima patikimai įvertinti. Visos kitos remonto ir priežiūros išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo metu, kai jos yra patiriamos.

Jeigu turto balansinė vertė viršija jo įvertintą atsiperkamąją vertę, kuri lygi turto tikrajai vertei, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertei (žiūrint kuri iš jų yra didesnė), turto balansinė vertė iš karto sumažinama iki jo atsiperkamosios vertės.

Pelnas ar nuostoliai, atsiradę perleidus turtą, apskaičiuojami kaip skirtumas tarp gautų įplaukų ir perleisto turto likutinės vertės, ir apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje per laikotarpį, kurį jie susidarė.

2.4. NEMATERIALUSIS TURTAS IR ATIDĖTOSIOS ĮSIGIJIMO SĄNAUDOS

a) Programinė įranga

Programinė įranga, kurią galima atskirti nuo techninės įrangos, klasifikuojama kaip nematerialus turtas. Programinė įranga apskaitoma įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Amortizacija yra skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) amortizacijos skaičiavimo metodą per įvertintą naudingą turto naudojimo laiką, kuris yra 3 metai.

Programinės įrangos vertės sumažėjimo, turto nurašymo nuostoliai bei amortizacijos sąnaudos priskiriamos Įmonės rinkodaros ir administracinėms sąnaudoms.

b) Atidėtos įsigijimo sąnaudos

Už dar neįsigaliojusius draudimo polisus ir už iš anksto sumokėtas įmokas priskaičiuoti komisiniai apskaitomi kaip atidėtos įsigijimo sąnaudos.

Gyvybės draudime, kai investavimo rizika tenka draudėjui, tuo atveju kai įsigijimo sąnaudų patyrimo laikotarpis nesutampa su atsiskaitymų toms sąnaudoms padengti išskaitymo iš draudimo sutarčių laikotarpiu, kaip atidėtos įsigijimo sąnaudos atvaizduojamas komisinis atlyginimas už sudarytas draudimo sutartis, kurį draudimo įmonė pripažino šiuo ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais ir kuris bus pripažintas sąnaudomis ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, per kuriuos iš draudimo sutarčių bus išskačiuoti su sutarties sudarymu susiję atsiskaitymai.

Komisiniai mokesčiai, susiję tik su draudimo sutarties sudarymu, tačiau nesusiję su tolesniu jos administravimu, yra pripažįstami sąnaudomis iš karto.

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

Atidėtų įsigijimo sąnaudų amortizacija perskaičiuojama kiekvieną ataskaitų parengimo dieną. Šios atidėtosios įsigijimo sąnaudos yra pripažįstamos sąnaudomis per pirmus penkerius metus nuo draudimo sutarties įsigaliojimo pradžios pagal tokią proporciją: 1 metai – 50 proc., 2 metai – 20 proc., 3 metai – 10 proc., 4 metai – 10 proc., 5 metai – 10 proc. (kai yra išskaičiuojami su sutarties sudarymu susiję atskaitymai. Atidėtų įsigijimo sąnaudų amortizacija yra apskaitoma „draudimo sutarčių sudarymo sąnaudų“ straipsnyje.

2.5. FINANSINIS TURTAS

Visi įprastiniai finansinio turto pirkimai ir pardavimai yra pripažįstami jo pirkimo (pardavimo) dieną. Finansinio turto pripažinimas finansinėse ataskaitose nutraukiamas, kai nustoja galioti arba perduodamos teisės gauti pinigų srautus iš investicijų ir įmonė perduoda iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir jos teikiamą naudą.

2.6. FINANSINIO TURTO KLASIFIKAVIMAS

Finansinis turtas yra priskiriamas šioms grupėms: „finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius“, „paskolos ir gautinos sumos“, „finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino“ ir „galimas parduoti finansinis turtas“. Finansinio turto priskyrimas priklauso nuo finansinio turto rūšies ir tikslo bei yra nustatomas pirminio pripažinimo metu ir iš naujo įvertinamas kiekvieną ataskaitų parengimo dieną. Visas įmonės finansinis turtas yra klasifikuojamas į finansinis turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną ar nuostolius, laikomą iki išpirkimo termino ir paskolas ir gautinas sumas. Per ataskaitinį laikotarpį įmonė nebuvo priskyrusi jokio savo finansinio turto galimam pardavimui.

a) Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansinis turtas pirminio pripažinimo metu yra priskiriamas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei, jei yra įsigijimas su tikslu parduoti artimiausiu metu, jei įtraukiamas į finansinio turto portfelį, kuris yra laikomas su tikslu uždirbti trumpalaikį pelną, arba jei tokį turtą klasifikavimą nustato vadovybė.

Finansinis turtas, pirminio pripažinimo metu priskirtas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei yra:

- finansinis turtas, laikomas vidiniuose fonduose su tikslu dengti draudimo ir investicinių sutarčių įsipareigojimus, kurie yra susieti su šio turto tikrosios vertės pasikeitimais. Įmonė visą savo klientų investicijų portfelį priskyrė šiai grupei. Šio turto priskyrimas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei eliminuoja arba reikšmingai sumažina vertinimo ir pripažinimo nesuderinamumą, kuris priešingu atveju atsirastų skirtingai vertinant turtą ir įsipareigojimus ar skirtingai pripažįstant to turto ir įsipareigojimų pelną ar nuostolius.
- visas kitas finansinis turtas, kuriuo nedengiami draudimo sutarčių įsipareigojimai ir kuri valdo įmonės vadovybė ir vertina to turto rezultatus tikrosios vertės pagrindu. Įmonės investavimo strategija numato investavimą į nuosavybės ir skolos vertybinius popierius ir vertinti juos, remiantis jų tikrosiomis vertėmis. Finansinis turtas, kuris įtraukiamas į šiuos portfelius, pirminio pripažinimo metu yra priskiriamas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei.

b) Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino

Finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais ir fiksuota trukme yra priskiriamas laikomam iki išpirkimo termino, jeigu įmonė ketina ir gali jį laikyti iki išpirkimo termino pabaigos. Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino, pirminio pripažinimo metu yra pripažįstamas apskaitoje tikrąja verte. Vėlesniais laikotarpiais finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino, yra apskaitomas amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus bet kokius pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie atspindi neatgaunamas sumas.

Pajamos iš finansinio turto, laikomo iki išpirkimo termino, yra pripažįstamos pelnu arba nuostoliais, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą.

c) Paskolos ir gautinos sumos

Iš klientų gautinos sumos, paskolos ir kitos su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais gautinos sumos, kuriomis neprekiaujama aktyvioje rinkoje, yra priskiriamos „Paskoloms ir gautinoms sumoms“. Pradžioje paskolos ir gautinos sumos yra pripažįstamos apskaitoje tikrąja verte. Vėlesniais laikotarpiais toks finansinis turtas yra apskaitomas amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus bet kokį pripažintą vertės sumažėjimo nuostolį, kuris atspindi neatgautinas sumas.

Palūkanų pajamos yra pripažįstamos, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, išskyrus trumpalaikes gautinas sumas, kurių palūkanų pajamų pripažinimas būtų nereikšmingas.

Efektyvios palūkanų normos metodas

Efektyvios palūkanų normos metodas yra finansinio turto amortizuotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri tiksliai diskontuoja įvertintus ateities pinigų srautus (įskaitant visus sumokėtus ar gautus mokesčius kurie yra neatskiriama efektyvios palūkanų normos dalis, sandorio išlaidos ir kitas priemokas ar nuolaidas) iki grynosios pirminio pripažinimo apskaitinės vertės per numatytą finansinio turto laikotarpį arba (jei tinkama) per atitinkamai trumpesnį laikotarpį.

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

2.7. TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS

a) Finansinis turtas vertinamas amortizuota savikaina

Kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą Įmonė įvertina finansinį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Finansinio turto vertė sumažėja tada, kai yra objektyvių veiksnių, kaip vieno ar kelių įvykių, įvykusių po finansinio turto pirminio pripažinimo, pasekmė, kurie turėjo įtakos finansinio turto įvertintiems ateities pinigų srautams. Finansinio turto, apskaitomo amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostolių suma yra skirtumas tarp finansinio turto apskaitinės vertės ir įvertintų ateities pinigų srautų dabartinės vertės, apskaičiuotos naudojant efektyvią palūkanų normą, apskaičiuotą pirminio pripažinimo metu.

Viso finansinio turto apskaitinė vertė yra tiesiogiai sumažinama įvertintais vertės sumažėjimo nuostoliais, išskyrus gautinas sumas, kurių apskaitinė vertė yra sumažinama per atidėjimų sąskaitą. Kai gautina suma yra neatgaunama, ši gautina suma yra nurašoma per atidėjimų sąskaitą. Atidėjimų sąskaita yra mažinama anksčiau nurašytų sumų atgavimais po balanso datos. Atidėjimų apskaitinės vertės pasikeitimai yra pripažįstami pelnu arba nuostoliais.

Jei po balanso sudarymo datos įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių suma sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiais, kurie įvyko po įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo, tuomet šie anksčiau pripažinti įvertinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi per pelną (nuostolius), bet taip, kad įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo dieną investicijų apskaitinės vertės neviršytų amortizuotos savikainos, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvę pripažinti.

b) Kito nefinansinio (ilgalaikio) turto vertės sumažėjimas

Amortizuojamas turtas tikrinamas, ar nesumažėjusi jo vertė, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai rodo, kad turto balansinė vertė gali būti nebeatgauta. Suma, kuria turto balansinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, pripažįstama vertės sumažėjimo nuostoliais. Atsiperkamoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertė, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė. Nustatant vertės sumažėjimą turtas yra priskiriamas mažiausioms grupėms, kurių atžvilgiu galima atskirai nustatyti pinigų srautus (t. y. įplaukas kuriantys vienetai), jeigu tik tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai liudija, kad turto balansinė vertė gali būti neatgauta.

2.8. FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Įsipareigojimai klasifikuojami į finansinius įsipareigojimus, vertinamus tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, ir į kitus finansinius įsipareigojimus. Įmonė pirminio pripažinimo metu visus finansinius įsipareigojimus klasifikuoja kaip finansinius įsipareigojimus, vertinamus tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais.

Finansiniai įsipareigojimai tikrąja verte

Po pirminio pripažinimo finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, vertinami tikrąja verte, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais ataskaitinio laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Kiti finansiniai įsipareigojimai

Kiti finansiniai įsipareigojimai, įskaitant paskolas, vertinami tikrąja verte, atėmus sandorio sudarymo išlaidas. Kiti finansiniai įsipareigojimai vėlesniais laikotarpiais yra vertinami amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, palūkanų sąnaudos pripažįstamos efektyvios palūkanų normos pagrindu.

Efektyvios palūkanų normos metodas - tai amortizuotos finansinių įsipareigojimų savikainos skaičiavimo ir palūkanų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma, tai norma, kuri tiksliai diskontuoja numatomus ateinančių laikotarpių pinigų srautus per numatomą finansinio įsipareigojimo laikotarpį, arba (jei taikytina) trumpesnį laikotarpį iki gryniosios apskaitinės vertės pirminio pripažinimo metu.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Įmonė nutraukia finansinių įsipareigojimų pripažinimą tada, ir tik tada, kai Įmonės įsipareigojimai yra įvykdyti, atšaukti arba baigiasi jų galiojimo laikas.

2.9. FINANSINIŲ INSTRUMENTŲ TIKROJI VERTĖ

Tikroji vertė atspindi finansinių instrumentų vertę, už kurią turtas gali būti realizuotas ar įsipareigojimai gali būti padengti. Tais atvejais, kai, vadovybės nuomone, finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė žymiai skiriasi nuo jų apskaitinės vertės, tikroji tokio finansinio turto ir įsipareigojimų vertė yra atskleidžiama atskirai šių finansinių ataskaitų pastabose.

2.10. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kelyje ir pinigai bankų sąskaitose, indėliai iki pareikalavimo ir kitos trumpalaikės, kurių mokėjimo laikotarpis sutarties sudarymo datai yra trumpesnis nei 3 mėnesiai, labai likvidžios investicijos, kurios gali būti lengvai iškeičiamos į aiškias pinigų sumas ir kurioms būdinga nereikšminga vertės pasikeitimo rizika.

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

2.11. AKCINIS KAPITALAS

Akcijos apskaitomos nuosavybėje, jeigu nėra įsipareigojimo atsiskaityti pinigais ar kitu turtu. Naujų nuosavybės priemonių išleidimui tiesiogiai priskirtinos papildomos išlaidos apskaitomos nuosavybės dalyje, mažinant gautas įplaukas, atėmus mokesčius.

2.12. DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARTYS

Įmonė sudaro draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama draudimo ar/ir finansinę riziką.

Draudimo sutartis yra tokia sutartis, pagal kurią prisiimama reikšminga draudimo rizika, ir taip pat gali būti prisiimama finansinė rizika. Draudimo rizika yra reikšminga tada ir tik tada, kai Įmonė, įvykus draudimui įvykiui, privalo mokėti išmoką, kuri yra mažiausiai 10 proc. didesnė negu mokėtina išmoka, neįvykus draudimui įvykiui.

Investicijų sutartis yra tokia sutartis, pagal kurią prisiimama finansinė rizika su nereikšminga draudimo rizika.

Draudimo rizikos reikšmingumas nustatomas draudimo sutarties sudarymo momentu.

2.13. DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARČIŲ KLASIFIKAVIMAS BEI APSKAITA

Remiantis 4-uju TFAS draudimo sutartys yra priskiriamos tam tikroms grupėms, atsižvelgiant į rizikos trukmę ir į tai, ar sutarčių sąlygos yra fiksuotos. Įmonės produktų klasifikavimas ir taikytini apskaitos metodai (numatyti 4-ajame TFAS) yra apibendrinti toliau.

Įmonė, vertindama draudimo sutartis, atsižvelgė į draudimo rizikos reikšmingumo lygį. Draudimo rizika yra reikšminga, kai dėl draudžiamąjį įvykių, tikėtino draudimo sutarties įsigaliojimo momentu, naudą gavėjui išmokėta papildoma suma yra reikšminga.

a) Trumpalaikės draudimo sutartys

Pagal šias draudimo sutartis draudžiamasis įvykis, susijęs su žmogaus gyvenimu, patiriamomis traumomis ar negalia per trumpą laikotarpį. Įmonė prie trumpalaikių draudimo sutarčių priskiria gyvybės draudimo mirties atvejui draudimo sutartis (draudimo rūšis „Esu saugus“), kurių trukmė vieneri metai, draudimo nelaimingų atsitikimų atvejui draudimo sutartis (nuo 2016 sausio 1 d. Įmonė šių draudimo sutarčių nebesudaro). Trumpalaikėms draudimo sutartims sudaromas perkeltų įmokų atidėjiny, numatomų išmokėjimų atidėjiny (apibrėžti 2.14 pastaboje).

Įmokos pripažįstamos pajamomis, kai draudėjui atsiranda įsipareigojimas jas sumokėti. Įmokos yra parodomos neatėmus komisinio mokesčio.

Išmokos pripažįstamos sąnaudomis, kai jos patiriamos.

b) Ilgalaikės draudimo sutartys su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis

Pagal šias sutartis yra draudžiamasis įvykis, susijęs su žmogaus gyvenimu (pvz. mirtimi arba išgyvenimu) per ilgą laikotarpį. Įmonė prie ilgalaikių draudimo sutarčių su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis priskiria - universalus gyvybės draudimas su garantuotomis palūkanomis, gyvybės kaupiamasis, gyvybės kaupiamasis išgyvenimo atvejui, pensijų, studijų, pensijų anuitetų draudimas, be kaupimo komponento), gyvybės rizikos draudimas, gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma, „Saugi šeima“, „Esu saugus“ draudimo sutartis, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai

Įmokos pripažįstamos pajamomis, kai draudėjui atsiranda įsipareigojimas jas sumokėti. Įmokos yra parodomos neatėmus komisinio mokesčio.

Išmokos pripažįstamos sąnaudomis, kai jos patiriamos.

Įsipareigojimai pagal draudimo sutartį išmokėti išmoka, kurie tikėtina bus patirti ateityje, pripažįstami tada, kai yra pripažįstamos įmokos, tarp jų ir vienkartinės įmokos. Pensijų anuitetų atveju pripažinta pajamomis vienkartinė įmoka mažėja išmokamų pensijų anuitetų verte. Šioms draudimo sutartims sudaromas gyvybės draudimo matematinis atidėjiny (apibrėžtas 2.14 pastaboje).

Įsipareigojimai skaičiuojami kiekvieną balanso sudarymo dieną, naudojant prielaidas, nustatytas draudimo sutarties sudarymo momentu.

c) Ilgalaikės draudimo sutartys be fiksuotų sąlygų – sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui

Šios sutartys yra susijusios su žmonių gyvybės (pavyzdžiui, mirtis arba išgyvenimas) draudimu per ilgą laikotarpį. Įmonė prie ilgalaikių draudimo sutarčių be fiksuotų sąlygų priskiria - universalus gyvybės draudimas su kintančiu

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

kapitalu, vaikų saugios ateities draudimas, pensijų programos draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama reikšminga rizika. Šių įsipareigojimų vertė didėja dėl investicinio vieneto kainos pokyčio (draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atveju) ir mažėja dėl administravimo, rizikos mokesčių atskaitymo, išmokų mirties ir nutraukimo atveju. Įmonė neatskiria depozito elemento nuo draudimo elemento, nes:

- depozito elementas negali būti tiksliai nustatytas pagal draudimo sutarties sąlygas;
- atskyrimas pareikalautų esminių ir brangiai kainuojančių pakeitimų apskaitos sistemoje;
- šios rūšies sutartys yra vienalytis produktas, kuris analogiškai turi būti apskaitomas finansinėse ataskaitose;
- informacija apie gautas įmokas yra labai svarbi priimant ekonominius sprendimus.

Gautos draudimo įmokos pagal šias sutartis yra pripažįstamos pajamomis, kai draudėjas jas sumoka, bei yra pripažįstamas atitinkamas įsipareigojimas. Pajamomis pripažįstami kaupiamoji įmokos dalis, rizikos, draudimo sutarties administravimo, nutraukimo mokesčiai. Palūkanos ar investicinio vieneto kainos pokyčiai atvaizduojami balanse, išmokos mirties, traumų atveju, išmokėtos per laikotarpį, pripažįstamos sąnaudomis ir parodomos bendrųjų pajamų ataskaitoje. Šios draudimo sutartims sudaromi gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, ir gyvybės draudimo matematinis atidėjiniai (apibrėžti 2.14 pastaboje).

Draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui, yra draudimo sutartis su įterptine išvestine finansine priemone, kuri susieja mokėjimus už Įmonės įsteigto vidinio investicinio fondo vienetus pagal sutartį su gautu atlygiu iš draudėjų. Ši įterptinė išvestinė finansinė priemonė atitinka draudimo sutarties apibrėžimą ir dėl šios priežasties nėra apskaitoma atskirai nuo susijusios draudimo sutarties. Įsipareigojimai pagal šias sutartis yra koreguojami visais susijusio turto tikrosios vertės pasikeitimais.

c) Ilgalaikės investicijų sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui, su nereikšminga draudimo rizika

Šios sutartys yra susijusios su žmonių gyvybės (pavyzdžiui, mirtis arba išgyvenimas) draudimu per ilgą laikotarpį, bet pagal jas prisiimama nereikšminga draudimo rizika. Įmonė prie ilgalaikių investicijų sutarčių priskiria - universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu, vaikų saugios ateities draudimas, pensijų programos draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama nereikšminga rizika.

Įmonės investicijų sutarčių įsipareigojimai, išreiškiami investiciniais vienetais, kurių vertė kinta priklausomai nuo susijusio turto rinkos vertės pokyčių. Šių įsipareigojimų vertė didėja dėl investicinio vieneto kainos pokyčio, mažėja dėl kainos kritimo ir išmokų pasibaigus draudimo sutarties terminui ir nutraukimo atveju. Įmonė atskiria depozito elementą.

Investicijų sutarčių pajamomis pripažįstami atskaityti administravimo ir draudimo rizikos mokesčiai ir joms sudaromas finansinių įsipareigojimų, ir gyvybės draudimo matematinis atidėjiniai (apibrėžti 2.14 pastaboje).

2.14. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMAI

a) Perkeltų įmokų atidėjinys

Perkeltų įmokų atidėjinį sudaro ta pasirašytų įmokų dalis, kuri turi būti priskirta draudimo Įmonės pajamoms ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais. Perkeltų įmokų atidėjinys apskaičiuojamas proporcingai paskirstant pasirašytą draudimo įmoką draudimo rizikos galiojimo laikotarpiui. Perkeltų įmokų techninis atidėjinys apskaičiuojamas kiekvienai draudimo sutarčiai atskirai. Perkeltų įmokų atidėjinio dalis, tenkanti perduotam perdraudimui, apskaičiuojama remiantis tais pačiais metodais kaip bendra suma.

b) Numatomų išmokėjimų atidėjinys

Numatomų išmokėjimų atidėjinį sudaro apskaitos laikotarpio pabaigoje atidėtos sumos, skirtos numatomiems išmokėjimams. Atidėjinys apima numatomas išmokas dėl įvykusių ir praneštų įvykių, numatomas išmokas dėl įvykusių, bet dar nepraneštų įvykių, numatomas žalų suregulavimo sąnaudas, skirtas aukščiau išvardintiems įvykiams sureguliuoti.

Numatomų išmokėjimų atidėjinio apskaičiavimo pagrindas yra kiekvieno pranešto įvykio individualus įvertinimas pagal visą turimą informaciją šio atidėjinio sudarymo momentui.

Numatomų išmokėjimų atidėjinio dalis, skirta numatomoms draudimo išmokoms dėl įvykusių, bet dar nepraneštų žalų, apskaičiuojama statistiniu „Chain-ladder“, Bornhuetter – Ferguson, draudiminio nuostolingumo metodais pagal atskiras draudimo rūšis.

Perdraudikų dalis numatomų išmokėjimų techniniame atidėjinyje apskaičiuojama atsižvelgiant į perdraudimo sutarčių sąlygas.

c) Gyvybės draudimo matematinis atidėjinys

UAB „BONUM PUBLICUM“

ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

2017 M. RUGSĖJO 30 D.

Gyvybės draudimo matematinis atidėjiny apskaičiuojamas pagal atsargų perspektyvinį aktuarinį vertinimą kiekvienai galiojančiai draudimo sutarčiai atskirai. Šį atidėjinį sudaro aktuariškai diskontuotas atidėjinio skaičiavimo datai draudimo sutarties įsipareigojimų ir gautinų grynujų draudimo įmokų skirtumas.

Skaičiavimuose Įmonė taiko Zillmer'io koregavimo metodą. Tokiu būdu atidėtosios įsigijimo sąnaudos mažina gyvybės draudimo matematinį techninį atidėjinį.

Apskaičiuojant gyvybės draudimo matematinį atidėjinį, taikomos prielaidos, kurios nustatomos draudimo sutarties sudarymo momentu. Apskaičiuodama gyvybės draudimo matematinį atidėjinį Įmonė taiko pagal draudimo sutartį garantuotą palūkanų normą, bet nedidesnę kaip 3.5 proc., vidutinė diskonto norma buvo lygi 2,3 proc.

Gyvybės draudimo matematinį atidėjinį taip pat sudaro ilgalaikeis draudimo sutartims su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis paskirta, bet neišmokėta draudiko pelno dalis. Draudiko pelno dalimi didinamos išmokos mirties ar/ir išgyvenimo iki draudimo laikotarpio pabaigos atvejais, išperkamosios sumos, nutraukimo atveju.

d) Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny

Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny, skaičiuojamas taikant retrospektyvinį metodą. Prie techninio atidėjinio yra pridamos investuotos draudėjo įmokos, o atimami draudėjui taikomi mokesčiai, skirti sąnaudoms ir prisiimamai rizikai padengti. Šis techninis atidėjiny yra išreiškiamas investiciniais vienetais, kurių vertė kinta priklausomai nuo susijusio turto rinkos vertės pokyčių.

e) Finansinių įsipareigojimų, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny

Finansinių įsipareigojimų, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny sudaromas sutartims, pagal kurias prisiimama nereikšminga draudimo rizika. Atidėjiny skaičiuojamas tokiais pačiais principais kaip ir gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny.

f) Nepasibaigusios rizikos atidėjiny

Nepasibaigusios rizikos atidėjiny sudaromas atlikus įsipareigojimų pakankamumo testą, apibrėžtą 2.16 pastaboje. Vertinant pakankamumą atsižvelgiama į visus tikėtinus būsimus pinigų srautus pagal visas ataskaitinio laikotarpio pabaigai galiojančias draudimo rizikas. Atidėjiny yra įtraukimas į gyvybės draudimo matematinį atidėjinį.

2.15. ĮSIPAREIGOJIMŲ PAKANKAMUMO TESTAS

Kiekvieną balanso sudarymo dieną Įmonė vertina, ar jos draudimo sutarties įsipareigojimai, atėmus susijusias atidėtasias įsigijimo sąnaudas, yra pakankami. Atliekant šį testą, pagal kiekvieną draudimo sutartį yra naudojami visų būsimų pinigų srautų, įmokų, išmokų, išperkamuųjų sumų, išmokų suregulavimo sąnaudų taip pat ir investicinių pajamų iš turto, dengiančio šiuos įsipareigojimus, vertinimai. Bet kuris nepakankamumas yra iš karto pripažįstamas pelnu arba nuostoliais nurašant atidėtas įsigijimo sąnaudas ir formuojant atidėjinį nuostoliams įsipareigojimų nepakankamumui padengti (nepasibaigusios rizikos atidėjiny).

Kaip minėta aukščiau, draudimo sutarčių vertinimas pagrįstas prielaidomis, nustatytomis draudimo sutarties sudarymo momentu. Kai įsipareigojimų pakankamumo testas parodo, kad reikia naujų geriausių vertinimų prielaidų, tokios prielaidos (neatsižvelgiant į neigiamus svyravimus) naudojamos vėlesniems šių įsipareigojimų vertinimams.

Bet kuris atidėtuųjų įsigijimo sąnaudų nurašymas, atlikus šį testą, vėliau neatstatomas.

Jeigu testo metu nustatyta įsipareigojimų vertė viršija pagal taikomus apskaitos principus apskaičiuotą įsipareigojimų sumą, nuo kurios buvo atskaitytos atidėtosios įsigijimo sąnaudos, tuomet pirmiausia sumažinamos atidėtosios įsigijimo sąnaudos, o po to (jeigu būtina) padidinami įsipareigojimai ir susijęs nuostolis pripažįstamas ataskaitinio laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2017 m. rugsėjo 30 d. atlikus įsipareigojimų pakankamumo testą buvo gautas bendras gyvybės draudimo mirties atvejui pogrupio, pensijų draudimo nepakankamumas lygus 362.710 EUR (2016 m. gruodžio 31 d. 393.131 EUR.) Šiuo dydžiu buvo padidinti draudimo sutarčių įsipareigojimai.

2.16. DRAUDIMO PRIELAUDŲ NUSTATYMO PROCESAS

Sprendimams dėl draudimo prielaidų, kuriomis remiamasi apskaičiuojant įsipareigojimus, įtakos turi reikšmingi įmonės mirtingumo, nuostolingumo pokyčiai, o taip pat finansų rinkų, šalies demografiniai pokyčiai.

Įmonė, apskaičiuodama 2017 m rugsėjo 30 d. gyvybės draudimo matematinį atidėjinį, taikė diskonto normą lygią pagal draudimo sutartį garantuotai palūkanų normai, bet ne didesnei nei 3,5 proc., kuri nustatoma vadovaujantis atsargumo principu, atsižvelgiant į situaciją finansų rinkoje, turto ir įsipareigojimų derinimą, vidutinė diskonto norma buvo lygi 2,3 proc.

Įsipareigojimų pakankamumo testui atlikti Įmonė taikė nuostolingumo, nutraukimų prielaidas, apskaičiuotos remiantis istoriniais Įmonės nuostolingumo, nutraukimo rodiklių duomenimis, mirtingumo prielaidas, kurios taikomos techninių atidėjinių sudarymui, Lietuvos Banko infliacijos prielaidas. Būsimų pinigų srautų diskontavimui taikė Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos (toliau – EIOPA) nerizikingų palūkanų normų kreivę, kuri

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

rodo draudimo sutarčių būsimų pinigų srautų savybes, atitinka aktyvioje, likvidžioje ir skaidrioje rinkoje randamų finansinių priemonių, turinčių panašias kaip draudimo sutarčių pinigų srautai savybes laiko, valiutos ir likvidumo atžvilgiu, siūlomą gražą, neapimą bet kokių veiksnių, darančių poveikį rinkos kainoms, bet nesusijusių su draudimo sutarties pinigų srautais.

Pelnas (nuostoliai) ir draudimo įsipareigojimai labiausiai jautrūs mirtingumo, negalios/sergamumo, nutraukimų, išlaidų rodiklių bei diskonto normų pokyčiams. Šie pasikeitimai vertinami atliekant įsipareigojimų pakankamumo testą ir nustatant pakankamą draudimo įsipareigojimų vertę.

2.17. TURIMOS PERDRAUDIMO SUTARTYS

Nauda, į kurią Įmonė turi teisę pagal turimą persidraudimo sutartį, yra pripažįstama kaip perdraudimo turtas. Šį turtą sudaro trumpalaikės ir ilgalaikės gautinos sumos, kurios susijusios su perdraudžiamų draudimo sutarčių numatomais reikalavimais ir išmokomis, kurios nustatomos atsižvelgiant į persidraudimo sutarties sąlygas.

Perdraudimo įsipareigojimai yra perdraudikui mokėtinos įmokos, kurios pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

Įmonė vertina perdraudimo turto vertės pasikeitimą kas mėnesį. Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad perdraudimo turto vertė yra sumažėjusi (padidėjusi), Įmonė sumažina (padidina) perdraudimo turto balansinę vertę ir vertės sumažėjimą (padidėjimą) pripažįsta pelnu (nuostoliu).

2.18. SU DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARTIMIS SUSIJUSIOS GAUTINOS IR MOKĖTINOS SUMOS

Gautinos iš draudėjų, draudimo tarpininkų ir mokėtinos draudėjams, draudimo tarpininkams sumos pripažįstamos kai patiriamos. Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad sumažėja (padidėja) gautinų sumų vertė, Įmonė sumažina (padidina) gautinų sumų balansinę vertę ir pasikeitimą pripažįsta pelnu (nuostoliais).

2.19. ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PELNO MOKĖSTIS IR ATIDĖTASIS PELNO MOKĖSTIS

Pelno mokesčio sąnaudas sudaro einamųjų metų pelno mokesčio ir atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos.

Pelno mokesčio

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos yra apskaičiuotos nuo einamųjų metų pelno, pakoreguoto tam tikromis apmokestinamąjį pelną nemažinančiomis/nedidinančiomis sąnaudomis/pajamomis. Pelno mokesčio sąnaudos apskaičiuojamos naudojant pelno mokesčio tarifą, galiojusį finansinių ataskaitų sudarymo datą. 2017 m. standartinis Lietuvos Respublikos Įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas yra 15 proc. (2016 m. – 15%).

Atidėtasias mokesčio

Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokesstinės bazės. Atidėtojo mokesčio įsipareigojimai yra bendrai pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, o atidėtojo mokesčio turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtinai ateityje sumažins turimą apmokestinamąjį pelną realizuojant laikinuosius skirtumus. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei laikini skirtumai yra susiję su prestižu, arba jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai neįtakoja nei apmokestinamojo, nei finansinio pelno.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas balanso sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Įmonė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti, iki sumos, kuri tikėtinai ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kai jie yra susiję su mokesčiais, nustatytais tų pačių institucijų ir kai Įmonė ketina padengti mokėtinus mokesčius grynąja verte.

2.20. ATLYGIS DARBUOTOJAMS

a) Socialinio draudimo įmokos

Įmonė už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytą įmokų planą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

b) Išaitinės išmokos

Išaitinės išmokos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją dienos arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Įmonė pripažįsta išaitines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išaitines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

savo noru. Išėitinės išmokos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitos darbo užmokesčio sąnaudų straipsnyje ir balanso kitų įsipareigojimų straipsnyje.

c) Premijos

Už Įmonės ir individualių profesinių tikslų įgyvendinimą darbuotojams mokamos metinės premijos. Premijos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

2.21. ATIDĖJINIAI, NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

Atidėjiniai, skirti restruktūrizavimo išlaidoms ir ieškiniams, pripažįstami tuomet, kai: Įmonė turi dabartinį teisinį ar konstruktyvų įsipareigojimą dėl įvykių praeityje; tikėtina, kad šiam įsipareigojimui įvykdyti teks panaudoti išteklius; įsipareigojimų suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjinius restruktūrizavimo išlaidoms sudaro baudos nutraukus nuomos sutartį ir išėitinės išmokos darbuotojams. Atidėjiniai nepripažįstami būsimiesiems veiklos nuostoliams.

Atidėjiniai įvertinami dabartine verte sąnaudų, kurių tikėtina, kad prireiks įsipareigojimui įvykdyti, naudojant ikimokestinę normą, kuri atspindi pinigų laiko vertės ir konkrečiam įsipareigojimui būdingų rizikų dabartinius rinkos vertinimus. Atidėjinių padidėjimas per laikotarpį pripažįstamas palūkanų sąnaudomis.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra atskleidžiami finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą teikiantys ištekliai bus panaudoti, yra labai maža.

Neapibrėžtasis turtas nėra pripažįstamas finansinėse ataskaitose, tačiau jis yra atskleidžiamas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22. PAJAMŲ PRIPAŽINIMAS

a) pajamos iš draudimo ir investicijų sutarčių

Pajamos iš draudimo ir investicijų sutarčių pripažįstamos atsižvelgiant į sutarties tipą (žr. 2.13 pastabą „Draudimo ir investicijų sutarčių klasifikavimas bei apskaita“).

b) palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitoje visoms palūkanas uždirbančioms finansinėms priemonėms, taikant apskaičiuotųjų palūkanų normos metodą. Apskaičiuotųjų palūkanų normos metodas – tai finansinio turto ar finansinio įsipareigojimo (ar finansinio turto ar finansinių įsipareigojimų grupės) koreguotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų ar sąnaudų paskirstymo atitinkamam laikotarpiui metodas. Apskaičiuotųjų palūkanų norma – tai norma, tiksliai diskontuojanti numatomas būsimas grynujų pinigų išmokas ar įplaukas iki finansinio turto ar finansinio įsipareigojimo grynosios balansinės vertės per numatytą finansinės priemonės galiojimo laikotarpį. Skaičiuodama apskaičiuotųjų palūkanų normą Įmonė įvertina pinigų srautus, atsižvelgdama į visas sutartyje numatytas sąlygas, tačiau neatsižvelgdama į būsimus diskontavimus. Į šį skaičiavimą įtraukiami visi reikšmingi sutartyje numatyti paslaugų mokesčiai, kuriuos sutarties šalys sumokėjo ar gavo viena iš kitos, sandorio.

Jei finansinis turtas ar panašaus finansinio turto grupė yra nurašoma dėl vertės sumažėjimo, palūkanų pajamos pripažįstamos taikant tą pačią palūkanų normą, kuri buvo naudojama diskontuojant būsimus pinigų srautus, siekiant nustatyti vertės sumažėjimo nuostolius.

2.23. NUOMA

Nuoma yra pripažįstama finansine, kai pagal nuomos sąlygas perduodama iš esmės visa rizika ir nauda, susijusi su turto nuosavybe. Turto nuoma, kai nuomotojui lieka reikšminga rizikos dalis ir nuosavybės teikiama nauda, laikoma veiklos nuoma.

Įmonė kaip nuomotojas

Veiklos nuomos pajamos yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per visą nuomos laikotarpį.

Įmonė kaip nuomininkas

Finansine nuoma įsigytas turtas yra pripažįstamas kaip turtas verte, lygia išsinuomoto turto tikrajai vertei nuomos pradžioje, arba minimalių nuomos mokėjimų dabartine verte, jei ji yra mažesnė. Atitinkamas įsipareigojimas nuomotojui yra atvaizduojamas balanse kaip finansinės nuomos įsipareigojimas. Nuomos mokėjimai yra išskiriami į finansines išlaidas ir finansinių įsipareigojimų mažinimą taip, kad būtų pasiekta įsipareigojimo likučio pastovi palūkanų norma. Finansinės išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis per pelną ar nuostolius.

Veiklos nuomos mokėjimai yra pripažįstami sąnaudomis per pelną ar nuostolius tiesiogiai proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

3. SVARBŪS APSKAITINIAI ĮVERTINIMAI IR SPRENDIMAI

Finansinėse ataskaitose pateikiamoms turto ir įsipareigojimų sumoms tam tikrose srityse įtakos turi Įmonės taikomos vidaus metodologijos, priimami sprendimai ir atliekami įvertinimai. Šie įvertinimai bei sprendimai nuolat vertinami ir jie remiasi praeities duomenimis bei kitais veiksniais, įskaitant numatomus būsimus įvykius, kurie laikomi pagrįstais tam tikromis aplinkybėmis. Pagrindinės tokios sritys yra sutarčių klasifikavimas, įsipareigojimų pakankamumas bei atidėtojo pelno mokesčio turto pripažinimas.

a) Sutarčių klasifikavimas

Įmonės sutarčių klasifikavimas, grindžiamas TFAS reikalavimais, ir remiasi esmine prielaida, kad pateiktas klasifikavimas turi atskleisti svarbią informaciją ir jį galima analizuoti pagal produkto, o ne sutarties tipą. Tai grindžiama produktų ir draudimo sutarčių portfelio analize, kurios rezultatai parodė, kad draudimo sutartys pasižymi dideliu vienodumu produktų kategorijose, tai paaiškinama tuo, kad Įmonė siūlo produktus orientuotus į konkrečias klientų grupes.

Trumpalaikės draudimo sutartys

Prie trumpalaikių draudimo sutarčių priskiriamos gyvybės draudimo mirties atvejui draudimo sutartys (draudimo rūšis „Esu saugus“), kurių trukmė vieneri metai, draudimo nelaimingų atsitikimų atvejui draudimo sutartys (nuo 2016 sausio 1 d. Įmonė šių draudimo sutarčių nebesudaro). Šios sutartys pasižymi tuo, kad jų galiojimas pratęsiamas kiekvienais metais.

Ilgalaikės draudimo sutartys

Prie ilgalaikių draudimo sutarčių priskiriamos draudimo sutartys su fiksuotų įmokų mokėjimo grafiku, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai. Su kaupimo komponentu (universalus gyvybės draudimas su garantuotomis palūkanomis, gyvybės kaupiamasis, gyvybės kaupiamasis išgyvenimo atvejui, pensijų, studijų, pensijų anuitetų draudimas, be kaupimo komponento), gyvybės rizikos draudimas, gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma, „Saugi šeima“, „Esu saugus“ draudimo sutartys, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai. Šiose draudimo sutartyse nustatytos fiksuotos ir garantuotos sąlygos (draudimo sutarties terminas, draudimo sumos, įmokų mokėjimo grafikas ir pan.), draudimo išmokos mokamos arba apdraustojo mirties atveju, arba sulaukus draudimo sutarties termino pabaigos. Ilgalaikėms draudimo sutartims priskiriamos draudimo sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui, pagal kurias prisiimama reikšminga draudimo rizika, t.y. universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu, vaikų saugios ateities draudimas, pensijų programos draudimo sutartys. Draudimo rizikos reikšmingumas nustatomas draudimo sutarties įsigaliojimo momentu, atsižvelgiant į 10% reikšmingumo lygmenį. Draudimo rizika yra reikšminga, kai dėl draudžiamąjį įvykio, tikėtino draudimo sutarties įsigaliojimo momentu, naudos gavėjui išmokėta papildoma suma yra reikšminga.

Investicijų sutartys

Prie investicinių sutarčių priskiriamos draudimo sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui, pagal kurias prisiimama nereikšminga draudimo rizika, t.y. universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu, vaikų saugios ateities draudimas, pensijų programos draudimo sutartys.

b) Įsipareigojimų pakankamumo testas

Draudimo sutarčių įsipareigojimų pakankamumo testas atliekamas vadovaujanti 4-ojo TFAS 15-16 paragrafais, diskontuojant būsimus draudimo sutarčių portfelio įvertintuosius pinigų srautus. Įmonė įsipareigojimų pakankamumo testą atlieka bendrai gyvybės draudimo mirties atvejui pogrūpiui, kitų pogrūpių atveju - kiekvienai draudimo rūšiai atskirai. Įsipareigojimų pakankamumo testo rezultatas yra geriausias įsipareigojimų įvertinimas lyginant su matematiniais atidėjimais, atspindi įsipareigojimų rinkos vertę. Įsipareigojimų pakankamumo teste naudojamos prielaidos, grindžiamos Įmonės draudimo sutarčių portfelio informacija ir statistiniais duomenimis, būsimos sąnaudos vertinamos, atsižvelgiant į planuojamas būsimų trijų metų sąnaudas, investicijų valdymo sąnaudas, būsimą infliaciją, kurią nustato Lietuvos Bankas. Prognozuojami testo sudarymo duomenys draudimo sutartims įmokų, numatomų išmokų pinigų srautai. Pinigų srautų diskontavimui taikoma EIOPA nerizikingų palūkanų normų kreivė. (taip pat žr. 2.15 pastabą)

c) Ataskaitinių metų pelno mokestis ir atidėtasis pelno mokestis

Mokesčių inspekcija bet kuriuo metu per 5 iš eilės einančius metus po ataskaitinių mokesčių metų pabaigos gali patikrinti Įmonės buhalterines knygas ir apskaitos įrašus ir apskaičiuoti papildomus mokesčius bei baudas.

Lietuvoje mokesčiai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį, išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus iš eilės ir gali būti naudojami tik apmokestinamam pelnui iš tokio paties pobūdžio sandorių sumažinti. Nuo 2014 m. sausio 1 d. Lietuvoje atskaitomų mokesčių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 % ataskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas pripažįstamas perkeliama mokestiniams nuostoliams tokia apimtimi, kokia tikėtinas mokestinės naudos realizavimas per būsimą apmokestinamąjį pelną. Vadovybei tenka priimti svarbius sprendimus, siekiant nustatyti pripažintino atidėtojo pelno mokesčio turto sumą remiantis apmokestinamojo pelno suma, kurią tikimasi uždirbti ateinančiais laikotarpiais, ir mokesčių planavimo strategijomis.

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra pripažįstamas, įvertinant veiklos rezultatų prognozes ir numatomą uždirbti apmokestinamą pelną.

4. RIZIKŲ VALDYMAS

Įmonė rizikų valdymo strategijoje yra numačiusi rizikų valdymo sistemą, rizikų valdymo principus, rizikų valdymo tikslą, rizikų rūšis bei rizikų valdymo organizacinę struktūrą.

Rizikų valdymo tikslas – nuolat atpažinti (identifikuoti), vertinti (analizuoti), kontroliuoti bei atskleisti visas rizikų rūšis vykdant Įmonės veiklą bei Įmonei siekiant strateginių tikslų, užtikrinti Įmonės perspektyvinį rizikos vertinimą. Įmonė savo veikloje siekia išlaikyti optimalų rizikų lygį, kad netikėtini pokyčiai ekonominėje aplinkoje, rinkos kintamųjų svyravimai, netikėti įvykiai Įmonės vidaus procesuose ir sistemose nesukeltų pavojaus stabiliai Įmonės veiklai bei veiklos riziką ribojančių normatyvų vykdymui ir nesutrikdytų pasitikėjimo Įmone.

Įmonės rizikų valdymą užtikrina patikima ir tinkamai veikianti rizikų valdymo sistema, apimanti Įmonės vidaus dokumentuose nustatytus ir veikloje įgyvendintus procesus, skirtus nuolatos nustatyti, vertinti, stebėti ir valdyti Įmonei kylančią ar galinčią kilti riziką – tiek pavienę, tiek bendrą, taip pat procesus, skirtus užtikrinti tinkamą informavimą apie rizikas.

Įmonės rizikų valdymo sistemą sudaro 7 (septyni) tarpusavyje susiję elementai: vidinė aplinka; tikslų, strategijos nustatymas; rizikų identifikavimas; rizikų svarbos nustatymas; rizikų valdymas; rizikų kontrolė; perspektyvinis rizikos vertinimas.

Įmonės rizikų valdymo sistema yra vertinama ir tobulinama, atsižvelgiant į naujausius tiek vidaus, tiek išorės pokyčius ir atsiradusias naujas rizikas, kurios pagal reikšmingumą turi būti įtrauktos į Įmonės rizikos valdymo sistemą. Šis vertinimas atliekamas Įmonės valdybos nustatyta tvarka, tačiau ne rečiau kaip kartą per metus.

Veiksmingą identifikuotų rizikų valdymą Įmonėje užtikrina nustatytos valdymo procedūros ir priemonės, informavimo sistema, limitai, kurie yra apibrėžti Įmonės vidaus dokumentuose (Politikose, tvarkų aprašuose, Įmonės direktoriaus įsakymuose ir kituose Įmonės vidaus dokumentuose).

Visus Įmonės rizikų valdymo tvarkos aprašus, politikas ir limitų dydžius tvirtina Įmonės valdyba. Įmonė reguliariai peržiūri rizikų valdymo organizacinę schemą, kuri apima rizikų valdymo organizacinę struktūrą, rizikų valdymo, vertinimo ir kontrolės procesus, numato Įmonės darbuotojų atsakomybės sritis ir vidaus audito procedūras.

2016 m. sausio 1 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/138/EB 2009 m. lapkričio 25 d. dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (toliau – Mokumas II direktyva), todėl Įmonė nuo šios dienos vertina rizikas ne tik pagal vidinius rizikų vertinimo metodus, bet taip pat pagal Mokumas II direktyvoje nurodytus. Įmonė įgyvendina procesus bei procedūras, kurios turi būti vykdomos vadovaujantis Mokumas II direktyvos nuostatomis. Priimant sprendimus Įmonė atsižvelgia taip pat į atskirų rizikų kapitalo reikalavimų ir bendrą Įmonės mokumo kapitalo reikalavimo, mokumo koeficiento pasikeitimus.

4.1. FINANSINĖS IR DRAUDIMO RIZIKOS VALDYMAS

Toliau apibūdintos svarbiausios Įmonės draudimo ir finansinės rizikos valdymo politikos:

DRAUDIMO RIZIKA

Draudimo rizika tai yra nuostolių rizika arba rizika, susijusi su nepalankiais draudimo įsipareigojimų vertės pokyčiais, kurių priežastis – netinkamos kainų nustatymo ir atidėjinių sudarymo prielaidos.

Įmonė prisiima mirtingumo, sergamumo, išgyvenimo, mirtingumo bei traumų dėl nelaimingo atsitikimo, nutraukimų, išlaidų rizikas.

Mirtingumo, sergamumo, traumingumo rizikos kyla dėl optimistinių prielaidų apie būsimą mirtingumą, sergamumą bei traumingumą, naudotų draudimo įmokų skaičiavimuose, kurios sąlygotų, kad būsimos draudimo įmokos bus nepakankamos padengti būsimas išmokas mirties, ligos, traumos atveju. Mirtingumo, sergamumo rizikų didėjimui gali turėti įtakos epidemijos (AIDS, SARS), pandemijos, gyvenimo būdo pasikeitimas - valgymo, rūkymo, judėjimo įpročių pasikeitimas. Išgyvenimo rizika kyla dėl ilgesnės negu buvo planuota gyvenimo trukmės. Šį didėjimą lemia medicinos mokslo vystymas, gerinama sveikatos priežiūros sistema, augantis gyvenimo lygis. Traumingumo rizikos didėjimui gali turėti įtakos darbų saugos nesilaikymas darbo vietose, pasenusių technologijų naudojimas, didėjantis avaringumas.

Įmonė, vertindama mirtingumo, traumingumo rizikas, naudoja Lietuvos gyventojų mirtingumo, traumingumo duomenis. Vertindama sergamumo riziką, naudojami perdraudimo kompanijos, turinčios ilgametę analogiškos veiklos patirtį, pateiktomis sergamumo lentelėmis.

Įmonė prisiimtas draudimo rizikas valdo, vertindama apdraudžiamo asmens sveikatos būklę, gyvenimo įpročius, šeimos sveikatos būklės istoriją. Įmonėje yra nustatyta kelių lygių rizikos vertinimo sistema, priklausomai nuo prisiimamų rizikų dydžio. Šios sistemos tikslas užtikrinti, kad draudėjo mokama draudimo įmoka atitiktų apdraudžiamojo asmens sveikatos būklę.

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

FINANSINĖ RIZIKA

Įmonė patiria finansinę riziką dėl savo finansinio turto, finansinių įsipareigojimų ir draudimo įsipareigojimų. Pagrindinės Įmonės finansinės rizikos rūšys: rinkos rizika (kurios didžiausią dalį sudaro palūkanų normos rizika ir užsienio valiutų kursų rizika), kredito rizika, likvidumo rizika, turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo rizika.

Be aukščiau nurodytų pagrindinių finansinių rizikų bei draudimo rizikų Įmonė yra identifikavusi kitas rizikas: koncentracijos riziką, nuosavybės vertybinių popierių kainų riziką, operacinę riziką, atitikties riziką, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, strateginę riziką (apimančią reputacinę riziką).

Įmonė lėšas investuoja vadovaujantis Investavimo strategija, kuri nustato nuosavų lėšų ir lėšų, dengiančių techninius atidėjinius, investavimo principus ir apribojimus, su investavimu susijusias rizikas (palūkanų normos, turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo, užsienio valiutų kursų, kredito, likvidumo ir kt.), jų kontrolę.

Įmonė rinkos rizikos sudedamąsias vertina atskirai vadovaudamasi Įmonės valdybos patvirtintais rizikų valdymo metodais. Įmonė taip pat naudoja standartinę mokumo kapitalo reikalavimo apskaičiavimo metodiką. Todėl vadovaujantis Mokumas II direktyva rinkos rizikos sudedamosios yra vertinamos: 1) atskirai, apskaičiuojant rizikų kapitalo reikalavimus, bei 2) bendrai, apskaičiuojant bendrą rinkos rizikos kapitalo reikalavimą, atsižvelgiant į rizikų tarpusavio koreliacijas, nurodytas Mokumas II direktyvoje.

4.2. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

Tai rizika patirti nuostolių dėl rinkos palūkanų normos svyravimų, kurie gali sumažinti skolos vertybinių popierių ir/ar padidinti techninių atidėjinių vertę, ši rizika anksčiau buvo identifikuojama kaip skolos vertybinių popierių kainų rizika. Siekdama mažinti šią riziką, Įmonė investuoja lėšas į likvidžius skolos vertybinius popierius, kurių emitentai turi tarptautinių kredito rizikos vertinimo institucijų suteiktus kredito rizikos vertinimus.

(1) Draudimo sutartys, kai investavimo rizika tenka Įmonei

Pagal draudimo sutartis, kai investavimo riziką prisiima Įmonė, mokėtina draudimo išmoka sutarties pasibaigimo atveju yra fiksuota ir garantuojama sutarties pradžioje. Įmonės viena iš pagrindinių finansinės rizikos rūšių yra rizika, kad investicinės pajamos iš finansinio turto, dengiančio įsipareigojimus, gali būti nepakankama finansuoti garantuotą mokėtiną draudimo išmoką.

Įmonė palūkanų normos riziką valdo, nustatant limitus turto vertės galimam sumažėjimui (galimiems nuostoliams) dėl palūkanų normos rizikos. Iš istorinių kainų yra apskaičiuojama kiekvienos pozicijos galimas nuvertėjimas per ateinančią mėnesį.

(2) Draudimo sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui

Pagal draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui, draudėjų sukauptas turtas yra dengiamas jų pasirinktu turtu ir todėl tokioms sutartims nėra palūkanų normos rizikos.

- Užsienio valiutų kursų rizika

Ši rizika yra labiausiai būdinga Įmonės turimoms draudimo sutartims, kurių investavimo rizika tenka Įmonei. Siekdama mažinti šią riziką Įmonė derina prisiimtų turimo turto ir įsipareigojimų struktūrą pagal valiutas. Įmonė laikosi politikos derinti pinigų srautus kiekviena užsienio valiuta iš tikėtinų pardavimų ateityje su pirkimais bei kitomis išlaidomis. Šiuo metu Įmonė nenaudoja jokių išvestinių finansinių instrumentų užsienio valiutos kurso kitimo rizikos valdymui.

4.3. TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ NESUDERINAMUMO RIZIKA

Tai rizika patirti nuostolių dėl turto ir įsipareigojimų, susijusių su draudimo sutartimis, kurių investavimo rizika tenka Įmonei, neatitikimo laiko (terminų), valiutos ir palūkanų normos atžvilgiu.

Įmonės turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo rizika valdoma vertinant turto ir įsipareigojimų nesuderinamumą, valdant Įmonės turto ir įsipareigojimų srautus, sugrupuotus pagal terminus, valiutas, valdant jų jautrumą palūkanų normos svyravimams, nustatant leidžiamus neatitikimus ir juos kontroliuojant.

Ši rizika yra valdoma taikant tokius metodus:

1. likvidumo spragų (ilgesnio nei likvidumo rizikoje termino) stebėjimas ir kontrolė;
2. turto investicijų trukmei bei skirtumui, tarp įsipareigojimų trukmės ir turto investicijų trukmės, limitų nustatymas ir kontrolė;
3. atvirų valiutų pozicijų stebėjimas, valiutų suderinamumo taisyklių laikymasis ir kontrolė;
4. garantuojamų palūkanų normų ir faktinės turto investicijų gražos lyginamoji analizė, limito nustatymas ir kontrolė.

4.4. KREDITO RIZIKA

Kredito rizika – tai nuostolių arba nepalankių finansinės padėties pokyčių rizika dėl vertybinių popierių emitentų, sandorio šalių ir kitų subjektų mokumo būklės pokyčių ir įsipareigojimų nevykdymo.

Įmonė valdo šių subjektų kredito riziką: bankų, kurių sąskaitose laikomi Įmonės gryniesi pinigai, ir (ar) su kuriais yra sudarytos terminuotų indėlių sutartys; perdraudikų, su kuriais sudaromos persidraudimo sutartys;

UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

depozitoriumų, kuriuose saugojami Įmonės vertybiniai popieriai; draudėjų, tarpininkų bei kitų subjektų, iš kurių yra gautinų sumų; emitentų, kurių vertybinių popierių vertė gali svyruoti dėl pasikeitusios kredito vertės skirtumo (angl. credit spread) ar jos nepastovumo nerizikingų palūkanų normų struktūros pagal terminą atžvilgiu.

Įmonėje taikomos procedūros, užtikrinančios, jog sandoris sudaromas tik su subjektu, kuris tenkina Įmonės nustatytus limitus, kurie yra nustatyti kiekvienam subjektui atskirai, pvz.: pakankamai aukštas kredito reitingas, kredito reitingo senumas, sektorius, šalis, ir pan.

Perdraudimas yra priemonė draudimo rizikai valdyti. Tačiau jis nepanaikina Įmonės, kaip pagrindinio draudiko, įsipareigojimų. Jei perdraudikas dėl tam tikrų priežasčių nesumoka išmokos pagal draudiminį įvykį, tokią išmoką apdraustajam privalo sumokėti Įmonė.

Perdraudiko kredito rizika yra valdoma pasirenkant tik aukštą finansinio pajėgumo reitingą turinčią perdraudimo kompaniją. Perdraudiko kredito pajėgumas taip pat vertinamas atsižvelgiant į jo finansinį stabilumą prieš sudarant sutartį su perdraudiku.

Tarptautinių reitingų agentūrų perdraudimo įmonei suteikti reitingai 2017 m. rugsėjo 30 d.:

Perdraudimo įmonė	Standart & Poor reitingas	Moody's reitingas	Fitch reitingas
Scor Se	AA-	Aa3	AA-

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Įmonė atlieka operacijas su bankais, turinčiais pakankamai aukštus tarptautinių reitingavimo agentūrų (ar banko grupei) suteiktus kredito reitingus.

Tarptautinių reitingų agentūrų bankams suteikti reitingai 2017 m. rugsėjo 30 d.:

Bankas	Standart & Poor reitingas	Moody's reitingas	Fitch reitingas
AB DNB bankas	A+	Aa2	-
AB Nordea bankas	AA-	Aa3	AA-
AB SEB bankas	A+	Aa3	AA-
AB SWEDBANK	AA-	Aa3	AA-
AB Šiaulių bankas	-	Ba1	-

Kredito rizika, susijusi su skolos vertybinių popierių emitentais, taip pat yra ribojama, Įmonė pasirenka tik tuos emitentus, kurie tenkina Įmonės nustatytus kriterijus dėl kredito reitingų bei jų senumo, pajamingumo, likvidumo, sektorių, šalių ir pan. Limitai yra peržiūrimi ne rečiau kaip kartą per 3 (trejus) metus.

Turtas, kuris dengia draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui, investuojamas laikantis investavimo krypties politikose nurodytus kriterijus, todėl draudėjas pasirinkdamas konkrečias investavimo kryptis žino su kokia kredito rizika gali būti susidurta.

Įmonės nuosavos bei draudimo techninių atidėjinių, kai investavimo rizika tenka Įmonei, lėšos (skolos vertybiniai popieriai (įmonių obligacijos ir vyriausybės vertybiniai popieriai), indėliai, pinigai atsiskaitomosiose sąskaitose, tai yra visos lėšos, kurios nedengia draudimo techninių atidėjinių, kai investavimo rizika tenka draudėjui) suklasifikuotos pagal tarptautinių reitingų agentūrų suteiktus reitingus.

Depozitoriumų rizika yra valdoma pasirenkant depozitoriumus, kuriems suteiktas pakankamai aukštas tarptautinių reitingavimo agentūrų kredito reitingas arba yra centriniai Europos Sąjungos šalių depozitoriumai ir bankai.

Lentelėje yra nurodyti depozitoriumai, kuriuose saugomos Įmonės investicijos, ir jų vidutinis kredito reitingas 2017 m. rugsėjo 30 d., nustatytas pagal tarptautinių reitingavimo agentūrų kredito reitingus (Standard & Poor, Moody's Investorts Service ir Fitch Raitings):

Depozitoriumas	Kredito reitingas
AB SEB bankas	2
Clearstream Banking Luxembourg	2
HSBC Trinkaus and Burkhardt AG	2
Raiffeisen Bank International AG	3
SEB Invest Luxembourg S. A.	2
State Street Custodial Services (Ireland) Limited	3
CACEIS BANK FRANCE	2

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

Įmonė kas ketvirtį, vadovaujantis Mokumas II direktyva, vertina kredito riziką, kuri yra skirstoma į sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo riziką bei skirtumo riziką. Sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo rizika yra skaičiuojama pinigams, laikomiems sąskaitose, gautinoms sumoms iš perdraudikų, kitoms gautinoms sumoms bei perdraudimo turtui. Skirtumo rizika yra apskaičiuojama skolos vertybiniais popieriais bei terminuotiems indėliams.

4.5. LIKVIDUMO RIZIKA

Tai rizika, kad Įmonė nesugebės laiku ir efektyviai (nepatiriant nepagrįstų išlaidų) realizuoti investicijų ir turto, kad įvykdytų savo finansinius įsipareigojimus suėjus terminui. Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas numato investavimą tik į likvidų turtą. Įmonė valdo šią riziką nuolat stebėdama grynujų pinigų kiekį, numatomus išmokėjimus, skaičiuodama likvidumo rodiklius, diversifikuojant Įmonės nuosavų ir techninius atidėjinius dengiančių lėšų investicijas. Įmonėje yra numatytos galimos priemonės likvidumo krizėms įveikti (tarp jų: terminuotų indėlių nutraukimas arba skolos vertybinių popierių pardavimas, paskolos gavimas iš Įmonės akcininko AB „Šiaulių bankas“, kitų bankų arba kitų kredito įstaigų). Įmonė ne rečiau kaip kartą per metus atliekant Įmonės bendrą testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, atlieka likvidumo rizikos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal hipotetinius scenarijus, siekiant nustatyti ar Įmonė nesusidurs su likvidumo krizėmis esant nepalankioms sąlygoms, ir kokius nuostolius Įmonė patirtų jeigu pasitvirtintų blogiausias hipotetinis scenarijus.

Su investiciniais vienetais susietos veiklos atveju likvidumo rizika yra nedidelė, nes Įmonė moka išmokas klientams tik po to, kai parduodamos atitinkamų vienetų lėšos.

4.6. KAPITALO PAKANKAMUMO VALDYMAS

Įmonė nuolat turi užtikrinti, kad tinkamos nuosavos lėšos būtų didesnės už mokumo kapitalo reikalavimą, kas leistų Įmonei padengti galimus nuostolius ir pagrįstai užtikrinti draudėjams ir naudos gavėjams, kad jiems mokėtinos sumos bus išmokėtos.

Mokumo kapitalo reikalavimas bei nuosavos lėšos yra apskaičiuojami kas ketvirtį. Šie dydžiai yra nuolat stebimi ir esant požymiams, kad jų dydžiai gali pasikeisti, daromi apskaičiavimai, siekiant nustatyti koks yra galimas šių dydžių pokytis ir ar jis yra reikšmingas.

Įmonė yra nustačiusi „rizikos apetito“, lygį, kurį Įmonė laiko priimtina, t.y. kiek kartų nuosavos lėšos turi būti didesnės už mokumo kapitalo reikalavimą ir minimalų kapitalo reikalavimą. Tokiu būdu yra užtikrinama, kad nuosavos lėšos lyginant su mokumo bei minimaliu kapitalo reikalavimu visuomet būtų didesnės, negu tai kiek yra reikalaujama pagal Mokumas II direktyvą.

Įmonė kas metus rengia savo rizikos ir mokumo vertinimą, atsižvelgiant į Įmonės pobūdį, mastą ir sudėtingumą, 3 (trims) metams į priekį, tokiu būdu yra užtikrinama, kad Įmonė užtikrins nuosavų lėšų atitikimą mokumo kapitalo reikalavimui ir minimaliam kapitalo reikalavimui 3 (trejus) ateinančius metus bei bus užtikrinta nuolatinė atitiktis techninių atidėjinių reikalavimams.

Įmonė kas ketvirtį stebi savo rizikos ir mokumo vertinimo metu nustatytus rizikos lygius, prognozuotus rizikų kapitalo reikalavimų dydžius bei bendrą Įmonės mokumą, lygina juos su faktiniais skaičiais. Palyginimo metu nustatoma, ar bendras Įmonės rizikos lygis bei atskirų rizikų lygiai nepasikeitė ir ar jie yra priimtini.

4.7. TIKROSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

Balanso sudarymo dieną tikroji skolos vertybinių popierių vertė nustatoma pagal paskutinės dienos reguliarių kotiruotųjų viešai skelbiamas vertinamų skolos vertybinių popierių uždarymo kainas Bloomberg informacinėje sistemoje, o jų nesant - tų vertybinių popierių reguliarių kotiruotųjų pirkimo kainas.

5. ĮSTATINIS KAPITALAS

2017 m. ir 2016 m. rugsėjo 30 d. Įmonės akcininkas (vadovaujanti ir patronuojanti Įmonė) buvo AB Šiaulių bankas (Įmonės kodas – 112025254, adresas – Tilžės g. 149. Šiauliai).

	Išleistų akcijų skaičius	Paprastosios akcijos	Iš viso
2017.09.30	14.010	4.057.576	4.057.576
2016.09.30	14.010	4.057.576	4.057.576
2016.01.01	14.010	4.057.576	4.057.576
Iš viso	14.010	14.010	14.010

Paprastosios akcijos

Pagal galiojantį Draudimo įstatymą draudimo Įmonės minimalus įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 1.000.000 EUR. Įregistruotą akcinį kapitalą 2017 m. ir 2016 m. rugsėjo 30 d. sudarė 14.010 paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 289.62 EUR. Visos išleistos akcijos yra visiškai apmokėtos. Yra viena paprastųjų akcijų kategorija. Visos išleistos akcijos suteikia vienodas balsavimo teises.

UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

TARPINĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. RUGSĖJO 30 D.

Privalomasis rezervas

Įstatymo numatytas privalomasis rezervas sudaromas pagal Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymą, 5 proc. metiniai pervedimai nuo grynojo pelno atliekami tol, kol rezervas pasiekia 10 proc. įstatinio kapitalo. Šis rezervas yra nepaskirstytinas ir naudojamas tik nuostolių mažinimui.

6. POBALANSINIAI ĮVYKIAI

Jokių reikšmingų pobalansinių įvykių po 2017 m. rugsėjo 30 d. iki ataskaitų patvirtinimo datos Įmonėje nebuvo.